

Narkotikahandtering Operation Alingsås

Förändringar sedan föregående version

- I narkotikajournalen på pre-op ska patientens personnummer dokumenteras istället för salen där patienten planeras.
- Narkotikaklassade läkemedel på pre-op får endast användas till en patient.
- Förtydligande av när narkotikaklassade preparat ska kontrollräknas på pre-op och på operationssalen.
- Tillägg om att den personalkategori som bereder det narkotikaklassade läkemedlet också ansvarar för kasseringen.

Bakgrund och syfte

Regiongemensam rutin för läkemedelshandtering är styrande dokument för avdelningens allmänna läkemedelshandtering. Lokal rutin för handtering av narkotikaklassade läkemedel är framtagen då avdelningens arbetssätt i vissa avseenden avviker från regional rutin.

Ansvarsfördelning

Kontroll av narkotikahandtering åligger enhetschef. En av enhetschef utsedd sjuksköterska ges kontrollansvar för narkotikaspårning. När kontrollräkning av narkotikaklassat preparat avviker från förväntat resultat görs en första avstämning/eftersökning med ansvarig personal på operationssal. Oförklarliga avvikelser av narkotikaklassade preparat rapporteras alltid till enhetschef och registreras i system för avvikelshantering (MedControl Pro).

Hantering och kassation

Kassation av en enhet (ampull eller tablett) eller mer ska dubbelsigneras.

I beredningsrum på Operation 1 och 2

- I beredningsrummen finns förbrukningsjournal för narkotika. I förbrukningsjournal dokumenteras när narkotikaklassade läkemedel lämnar förvaringshyllan. I förbrukningsjournalen anges till vilken sal läkemedlet överförs - *men inte patientens personnummer*.
- Narkotikaklassade läkemedel i läkemedelsrummet räknas vid varje uttag, dessutom kontrollräknas förbrukningsjournalen på Operation 1 två gånger om dagen på vardagar, samt en gång om dagen på lördagar. På Operation 2 kontrollräknas förbrukningsjournalen en gång om dagen på vardagar.
- När narkotikaklassade läkemedel kasseras till följd av passerat utgångsdatum, trasig ampull, eller då en rest uppstår efter användning till patienter utanför avdelningen (exempelvis vid endoskopi eller röntgenprocedur) dokumenteras detta i den förbrukningsjournal som förvaras i beredningsrum.
- Kontrollräkning av narkotikaklassade preparat i väska för ambulanstransport respektive låda för interna uppdrag på lasarettet (förvaras i beredningsrummet på Operation 1) sker en gång per månad.

På operationssal

- På varje operationssal finns tre **förbrukningsjournaler** [en per läkemedel (Remifentanil, Oxycodone, Alfentanil)] samt en **gemensam kasseringsjournal** för alla narkotikaklassade läkemedel.
- Samtliga narkotikajournaler märks med salstillhörighet.

- Förbrukningsjournalen kontrollräknas två gånger per dag, när arbetet på salen påbörjas och avslutas. En extra kontroll bör göras vid byte av ansvarig personal på sal.
- Vid kassering dokumenteras datum, preparatnamn och mängd (antal mL) - och signeras.
- På anestesikurvan (journalhandling) eller Orbit (elektronisk journal) dokumenteras till patienten given mängd av respektive narkotikaklassat läkemedel.
- Beroende på vilken personalkategori som ansvarar för beredningen av det narkotikaklassade läkemedlet, så är det också denna personalkategori som ansvarar för att kassera överblivet narkotikaklassat läkemedel i kasseringsjournalen.
- Då Fentanyl används vid anläggande av spinalanestesi på förberedelserummet till operationssal 2, dokumenteras kasserad mängd i kasseringsjournalen på denna sal.
- Samma infusion eller ampull av narkotikaklassat läkemedel kan användas till fler än en patient, så länge det sker på samma operationssal och i enlighet med övrig avdelningsrutin.
- Pågående infusioner av Ketanest och Remifentanil kan i undantagsfall följa med patienten till annan enhet. I dessa fall dokumenteras i kasseringsjournalen hur stor mängd (=antal mL) som flyttas och var patienten vårdas (Post-op respektive IVA).
- När narkotikaklassat läkemedel tas med under transport eller rapportering till postoperativ enhet åligger det anestesijuksköterska att dokumentera patienttillförsel i patientjournal och kassation i operationssalens kasseringsjournal.

På Pre-op

- I narkotikajournalen anges patientens personnummer vid administrering och kassering.
- Dokumentation av kassering görs i Pre-op *förbrukningsjournal* då dedikerad kasseringsjournal saknas.
- Narkotikaklassade läkemedel får bara användas till en patient på pre-op.
- Narkotikaklassade läkemedel på pre-op räknas vid varje uttag, dessutom kontrollräknas förbrukningsjournalen två gånger dagligen.

På Post-op

- Narkotikaklassade läkemedel förvaras i två separata låsta lådor, samt i låst kylskåp.
- Första lådan utgör lager från vilket endast hela lådor löses ut vid påfyllning av förbrukningslådan. Lagerlådan kontrollräknas dagligen.
- Ur förbrukningslådan tas tabletter, kapslar och ampuller för patientadministration. Förbrukningslådan innehåller också färdigställda påsar för smärtpaket. Förbrukningslådan kontrollräknas två gånger dagligen och en tredje gång vid behov på kvällen. Förbrukningslådans innehåll räknas inte vid varje uttag.
- I förbrukningslådans narkotikajournal anges patientens personnummer vid både administration och kassering.
- Smärtpaket för hemgång förbereds enligt följande:
Narkotikaklassade läkemedel läggs i påse märkt med preparatets namn, styrka och dosering, samt uppgift om att avsändaren är "Post-op, Alingsås Lasarett". Färdiga påsar förvaras i förbrukningslådan. Vid utlämning dokumenteras patientens personnummer i narkotikajournal. Alla läkemedel som ska ingå i smärtpaketet (narkotika och icke narkotika) läggs i ytterligare en påse med följande information:
Patientdata (patientetikett), namn på ordinerande läkare, vilken avdelning som lämnat ut läkemedlet, vem som lämnade ut läkemedlet och datum.

Avfallshantering av narkotikaklassade läkemedel

- På operationsavdelningen, som är en låst avdelning, kan narkotikaklassade injektions- och infusionsvätskor sprutas ut i behållare för brännbara sopor, förutsatt att det finns vätskeabsorberande material i behållaren. Tomma sprutor sorteras som brännbart avfall.
- På Post-op läggs överblivna sprutor och infusionspåsar med innehåll av narkotikaklassat läkemedel i behållare för läkemedelsavfall.
- Tabletter ska tryckas ut ur förpackningen och slängas i läkemedelsavfall.

Arbetsgrupp

Innehållsansvariga

Sofia Morrison, anestesijuksköterska

Per Werner Möller, överläkare

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Operation Alingsås

Innehållsansvar: Sofia Morrison, (sofbo11),
Anestesisjuksköterska

Granskad av: Per Werner Möller, (permo7), Enhetschef

Godkänd av: Magni Gudmundsson, (maggu10), Överläkare

Dokument-ID: SV9761-782711715-1178

Version: 2.0

Giltig från: 2025-10-17

Giltig till: 2027-10-08